

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

Unirea

REDĂCTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Evocări din viața Blajului

(dn). Bicențenarul Blajului a prilejit scoaterea aci, în citoria lui Inochentie Micu, a unei lucrări ce poartă titlul din fruntea acestor rânduri. Autorul e d. Alexandru Lupeanu-Melin, muncitorul neobosit în ogorul slovei, de vre-o treizeci de ani și mai bine. Il cunosc satele încă de pe când redacta „Solia Satelor” la Cluj, și mai ales de aproape douăzeci de ani încoace, de când cheltuiе fără cruțare nervi și bani cu „Unirea Poporului”, și cu puzderia de tipărituri pline de sfaturi luminate pentru cei înfrățiți cu glia („De vorbă cu sătenii”, „Cazanica Domnului Hristos”, „Plugul Domnului”, „Sămânța viitorului”, „In pragul vremii” ș. a.), ori aducând veselie sănătoasă în cinstitele căminuri creștinești ale fraților dela coarnea plugului („Povestiri glumești”, „De pe Seacă”, „Cărlig vinde pe Suru”, „Leac pentru mueri”, ș. a.). Dar îl cunosc și cărturarii pe cuvântătorul ce a electrizat cu verbul său măestru multimele adunate în 1926 pe Câmpia Libertății și care, mai mult ca oricine altul până acum, a adunat și a dăltuit, cu migală, cu drag și cu rar simț și talent de artist, pietri ce să slujască prin vacuri măreței clădiri a Blajului românesc, moral și intelectual. „Călăuza Blajului”, „Blajul istoric în icoane”, „Xilografii dela Blaj”, „Suflatul Blajului”, „Blajul”, „Blajul și Biblioteca lui”, „Biblioteca centrală din Blaj”, ș. a., sunt totatătea produse izvorite din una și aceeași dragoste mare, creștinește pătămașă și neistovită, pentru celatea spiritului dela îmbinarea Târnavelor.

Tipăritura cea de a treizeci și doua a d. Lupeanu, Evocări-le, sunt o încununare a scrisului dsale de până acum. Nu mai puțin de treizeci și șapte sunt lucrurile, momentele și figurile Blajului istoric, evocate de autor. Chereteul, Icoana care a lăcrimat la moartea cucernicului vlădică Aaron, Biserica dela Curte, Câmpia Libertății, Lemnările școlilor blăjene, Culesul viilor Seminarului, sunt prinse cu ochiu ager și zugrăvite de penel măestru. Și ce vii, luminoase și mari — de o mărimе morală copleșitoare — ne apar figurile în fața cărora s'a oprit, cu toată cucernicia, evocatorul unor minuni de energie, sfintenie și cultură cum au fost: Inochentie Micu, P. P. Aaron, canonicul Negrușiu, Bunea, Moldovănuș, Coltor, Timoteiu Cipariu, mitropolitii Mihali și Suciu, clericii răscolitori de conștiințe la 1848, diecii dela 1755, cei cu „Comedia ambulatoria”, badea Vănila dela Dâmbu „Iata orfanilor”; ori ieromonahii Albani și Damian Elie Domșia, ca și Rozalia Munteanu, glia de pe groapa căreia e încă proaspătă! Sunt atât de captivante și atât de grăitoare toate aceste icoane nemurite de d. Alex. Lupeanu-Melin, încât rămâi fascinat, vrăjit, în fața lor, privind-le meru, admirându-le meru, fără să te lase inima să te mai desparți de ele.

Atmosfera de întremătoare veselie a vieții școlărești din Blajul vechiu și din cel mai apropiat de zilele noastre se desprinde cutropitor din bucățile; Somnorea, Nana Paraschie, Spitalul Toloșoaii, sau inegalabilul film: Când am jucat teatrul. . . Alături de acestea, câtă duioșie nu trezesc în inima cetitorului paginile de antologie: Viața străină; Intre orfani; Profesorul Rațiu, ori Matei Ielozan. E o neasemuită colecție de tablouri din atât de bogata viață a Blajului, această lucrare a dascălului blăjan de azi. E o alcătuire ticluită pe temeiu de studiu, unde nu-i vorba de momente trăite de cel ce le-a scris cu sângele inimii. De aceea vor și trăi cât pietrele Blajului, vestind cu graiu mișcat și mișcător, vrednicile multe și mari ale acestui cuib, român și creștin cum n'a fost nici nu este altul în întreg cuprinsul

Școala la răscruce

Observațiuni pe marginea rezultatelor examenului de bacalaureat

(—). S'au încheiat în toată țara examenele de bacalaureat. S'au totalizat rezultatele. Un adevărat dezastru. Jumătate, adeca 50%, din candidați au căzut. Masacru în toată legea. Care trebuie să ne dea de gândit. Nu numai din compătimire pentru multele mii de familii isbite dureros în speranțele și planurile lor de viitor. Ci dintr'un interes superior ușor de înțeles. Nu e vorba, anume, de ceva nou și neașteptat. De atâția ani acuma, sfârșitul bacalaureatului este un fel de tragedie. Ceeace însemnează că ne găsim în fața unei probleme de ordin general. O problemă națională. Criza școlii, pusă în lumină izbitor de cifrele și procentele dezastruoase ale rezultatelor pe care le dă.

Sunt și minți superficiale, care trec ușor peste chestiune. Pentru ele totul este foarte simplu: băeții nu-s pregătiți; nu știu. Și cu asta, basta. — În realitate însă abia aci începe problema: de ce nu știu? Că, dela fire, generațiile școlare de azi nu-s mai rele, mai incapabile decât cele de ieri. Nu poartă pe frunte pecetea degenerescenței. Dimpotrivă. Avem un tineret vâjos și sprinten la judecată. Prin urmare, vina și greșala nu e în calitatea firească a școlarilor. Nu poate fi decât în celalalt factor: în școală.

Mai întâi o observație preliminară, privind examenul însuși. Felul cum a fost ticluit de minister. Lipsa de norme fixe, cupoacute și obligatorii atât pentru elevi cât și pentru examinatori, dă naștere la o sumedenie de neajunsuri. Se lase joc prea mare capriciilor, toanelor și preferințelor profesorilor. Căi, pe deasupra, sunt cu toții necunoscați candidaților. De aici o anomalie deosebit de supărătoare: comisiunile nu măsoară toate cu aceeași măsură. Fiindcă, se pare, nu există o măsură unitară. Ci examenul merge la noroc. După comisie. După firea și toanele profesorilor. De aceea, la unele comisii au trecut 80% din candidați, pe când la altele procentul este exact invers: n'au trecut nici 20%. Situații anormale, cari nu-și pot găsi nici o justificare.

Să trecem însă peste acest neajuns, care n'ar fi prea greu de îndreptat. Presupunem că va fi lecuit. Problema rămâne totuși: procentul celor căzuți este, an de au, îngrijo-

pământului nostru. Faptele vorbesc. Și poți să-ți închiizi ochii în fața faptelor, precum poți să-ți astupi urechile ca să n'auzi glasul lor. Dar pentru aceea faptele rămân. Și graiul lor așisderea. — Toată admirația și recunoștința noastră d. Lupeanu-Melin, care s'a știut face în chip emoționant și strălucit talmaciul iubirii atotstăpânitoare în viața sa: talmaciul Blajului istoric! Și un cuvânt de ordine pentru tot ce-i intelectualitate cu adevărat: Tolle, lege!

rător. Se spune, că așa cere politica școlară a ministerului. Examenul trebuie să fie sever. Trebuie făcută o selecție în puzderia de elevi cari cer intrarea în universitate, și prin ea, la servicii publice. Numărul lor e prea mare. Trebuie redus. În aceeași vreme, se țintește prin severitatea examenului la ridicarea nivelului școlii. O mare amenințare, care pândeste la sfârșitul celor 8 ani de școală, va fi o impuntenare la muncă serioasă, pentru elevi și profesori deopotrivă. — Concepția ni-se pare greșită. Nu aceasta poate fi calea unei selecții care trebuie neapărat să fie foarte riguroasă, în interesul țării și al neamului. A deschide școli peste școli, licee de tot felul în toate târgușoarele, la toate răspântiile, și a ridica în același timp ghilotine care să decapiteze sistematic spre a rări rândurile prea dese ale petenșilor la slujbe, este profund greșit și necoresct. Fiecare școală deschisă este o ispită pentru întreg jurul. Se vor îmbulzi la ea chemași și nechemași, fiindcă e la îndemână. În schimb însă, școlile însăși fiind prea multe, nu se pot utiliza cum se cade și nu au nici corpul didactic destul de selecționat. Iar, odată deschisă, școala va cănta să se mențină cu orice preț. Să aibă elevi. Dacă altfel nu se poate, ademenindu-i cu perspectivele trecerii mai ușoare a examenelor. Iar la urmă: vine potopul bacalaureatului!

Trebuie mers pe alt drum. Redus numărul școlilor. Care, apoi, să fie bine utilizate, toate. Să aibă dascăli aleși. Să funcționeze ireproșabil. Și ele însăși să facă o severă selecționare a elevilor, an de an. Să ajungă la bacalaureat numai cei într'adevăr destoinici. Cei cari îndeplinesc toate nădejțile că vor fi folositori societății în rolurile de conducere la care tind.

Și nici asta nu-i totul. Nu ajunge. Mai este un necaz mare în școala noastră secundară. Până când nu va fi vindecată acesta, nu-i nădejde de mai bine. Până atunci nu vom avea examene de bacalaureat multumitoare. Nu vom avea generații de școlari bine pregătiți sub toate raporturile. Până atunci va dăinui plângerea, dureros de întemeiată, a universităților, că școala secundară le trimite elemente rău pregătite, valuri de tineret zăpăcit, care nu iubesc cartea, nu are o disciplină spirituală și nu-i atras de frumsețile științei.

Vina o poartă exasperanta zăpăceală în care oarbește școala noastră în general, și în special cea secundară. Din capul locului, nu știu ce vrea. Nu-și are rostul bine precizat. Nu are o linie călăuzitoare. Este un ciudat amestec de toate, fără un caracter limpede și sănătos. Nu vrea să se resemneze a da, simplu, temelurile culturii generale și a împărtăși elevilor alături de o educație morală severă, o serioasă,

disciplină a minții, o concepție de viață și criterii ferme de orientare spirituală. Ci vrea să crească specialiști. Specialiști nu într-o singură direcție. Ci în toate. Ceva specialiști universali. O speșă de ființe cu totul absurde. Priviți numai programa școlii secundare. Care-i este axa călăuzitoare? Nu are. Nu e nici clasică, nici reală, nici alt tip de școală. Limbile, moarte și vii (nu mai puțin de 5 ori 6!), în în ea exact atâta loc cât științele, (lăbărțate și ele la infinit) și nu mai mult decât dexteritățile de tot felul, trecute azi mâne la loc conducător în școală. Noroc că deocamdată le-a luat-o înainte *educația fizică*, cu toate subdiviziunile ei militare și paramilitare, cu psihologia fotbalului și a tuturor sporturilor, cari își pun pecetea domnilor asupra întregului învățământ de astăzi. Dacă din atâtea isbiri de picloare și din năvala haotică a tuturor științelor și artelor, reușește totuși să se mai salveze până la universitate și câte o minte limpede, câte o judecată logică și ordonată, este o adevărată minune. Școala face tot ce omeneste este cu putință pentru a zăpăci capetele și a crește generații prin definiție confuze și dezorientate.

Dacă nu ne vom opri la timp pe această pantă a buimăcelii, vom culege roade și experiențe tot mai dezastruoase. Nu numai în școală. Ci în întreaga viața publică. — Quod Deus avertat!

Cu „Astra” la Veza. Despărțământul Blaj al „Astrei” și-a ținut Duminica trecută *adunarea generală anuală* la Veza învecinată. Dela Blaj au participat la această frumoasă manifestație culturală-națională p. r. Dumitru Neda, redactorul nostru; profesorii: Dr. Cor. Suciu (vicepeș. despărțământului), Veliciu, Barna, Mătles, Stoichișiu și Stoica (cu doamna); dd. Dr. Cassiu Suciu, medic, Tr. Boeriu, consilier agricol, ș. a.

Programul s'a început cu vecernia slujită de patru preoți (p. r. Moldovan, parohul local; Neda, Victor Moldovan și Ștefan Cinfudean, acesta din urmă făcând pe diaconul). Strana a ținut-o d. Lelușiu, învățător-director în loc și clericul blăjan O. Bârlea. Și aici ceva ce a impresionat plăcut biserica tixită de oaspeți și localnici: răspunsurile la ectenii le-au dat

școlarii d. Lelușiu, limpede, ordonat, înălțător. — De ar avea d. Lelușiu cât mai mulți imitatori! La sfârșitul vecerniei p. r. *Dumitru Neda* a rostit o cuvântare ocazională ascultată cu atenție încordată de mulțimea credincioșilor.

Continuarea programului s'a făcut în școala primară, unde p. r. *Moldovan*, parohul Vezei, bineventează oaspeții, după care urmează cuprinzătorul cuvânt de deschidere al d. *Dr. Cor. Suciu*, ca să treacă la întocmirea proceselor verbale (prof. Stoichișiu), și la alegerea alor patru comisii (pentru cenzurarea raportului general anual al secretarului respectiv al casierului, pentru expoziția de copii și pentru cercetarea și premiarea celor mai bune gospodării). Într'aceia d. Lelușiu, cu elevii săi de școală primară, a dat un mic festival, cu declamații și cântări de cor. După citirea rapoartelor și prezentarea proiectului de buget pe anul viitor, d. *Traian Boeriu* a ținut o conferință populară, cu sfaturi practice din domeniul economiei. S'au verificat apoi rapoartele, s'a ales noul secretar al despărțământului în persoana d. prof. *Virgil Stoica*, au fost premiați 11 copilași și doi gospodari. De încheiere s'a trimis o telegramă omagială d. *Alexandru Lupeanu-Melln*, președ. despărțământului, care se află suferind într'o clinică din Cluj. Și cu aceasta adunarea generală dela Veza a luat sfârșit. Impresia lăsată de adunare însă a rămas: desp. Blaj al „Astrei” a muncit din greu și cu bune roade. Și așa va face și pe viitor. — După masa dată de p. r. *Moldovan*, oaspeții s'au îndepărtat la ale sale.

Sărbătoarea dela Blaj*)

S'au împlinit două sute de ani de când marele cărturar Inochentie Micu-Klein a pus temelie noului Sion românesc, care a strălucit în vremuri ca stâlpii de foc în lumea obidită a românismului. Aici s'au concentrat tot ce a fost energie creatoare și luptătoare. Aici sărăcia românului lobag și-a arătat noblețea și

*) Excelenta revistă „Parlamentul Românesc”, în numărul său din 30 Iunie 1937, publică acest frumos articol de sinteză (scris, de sigur, de publicistul apreciat d. *N. Russu-Abrudeanu*, directorul ei), pe care îl împărtășim cu plăcere cititorilor noștri. — *N. Red.*

puterea de jertfă răspunzând chemării bunului Inochentie și dând obolul pentru ridicarea altarului de închinare al culturii românismului. Căci școalele înființate la Blaj au slujit la primul rând neamului și apoi confesiunii celei nouă, mărturisită prin pecețile dela Bălgrad.

Școala încălzită de duh românesc însemna scuturarea lanțurilor robiei în care neamul nostru fusese aruncat. Insemna afirmarea voinței poporului românesc de a trăi liber pe pământul Daciei superioare. Dela Blaj s'a vestit cuvântul biruinței sufletului latin; de aici s'a pornit acea mișcare de superbă afirmare a latinității prin limba noastră. Aici s'a modelat noul suflet, aici s'a formulat noi crez, aici s'au făurit armele de luptă și aici s'a rostit hotărârea cea mare de pe Câmpul Libertății. O mică Romă a luat ființă la Blaj prin munca și jertfa inițiatorului, ca și a celor ce l-au urmat, după ce el s'a stins în sfânta mucenicie dela Roma.

La acest Blaj s'a strigat mai întâi voiața neamului de a fi una și nedespărțit în grănițele sale etnice: *Ne unim cu Țara!* Și gândul frumos al unirei turmei sub conducerea unui păstor n'a slăbit nici după ce aceste focare de cultură românească s'au afirmat în alte centre.

La flacăra invietoare a școlii lui Inochentie s'au încălzit toate marile suflete cari au purtat în lumea românească făclia vieții nouă. Nu numai Ardealul, ci întreg pământul românesc a simțit binefacerile luminei iradate dela Blaj. Și până astăzi își găsește adăpostul în micul orașel cu mari moșteniri și năzuințe tradiția de muncă pentru lumina trecută din generație în generație, culminând, pentru anumită epocă, în personalitatea lui Augustin Bunea.

Trecutul plin de glorie ne îndreptățește să credem că nici de acum înainte Blajul nu va ceda făclia întâietății culturale din mâna sa. Ci, date fiind noile împrejurări, se va ridica și se va afirma ca factor de viață și de cultură românească.

„Infanteria lui Isus”. Așa se numește o sectă religioasă din Sovietia. Aderenții acestei secte, — cum scrie cineva în *Patria* (16. VII. 37) bazat pe-un articol din „Poslednii Novosti” dela Paris al olandezului *P. Hendrick*

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Mărunțișuri

I.

Pagina 2-a a ziarului „Presa” din Craiova la 2 Iulie crt., era aproape plină cu două articole cari vizau pe subsemnatul. Unul era intitulat: „Neastâmpărul unui preot unit” și era semnat de Tudor Mirea; altul era intitulat: „Ignoranța scrie istorie; ofensiva cultului catolic în Bănia lui Mihai Viteazul; Ivan să sule pe divan” și era semnat de Ion Diaconu. Criticile mele au voit să facă o comedie pe spatele mele, ca să râdă și ei cu hohot; efectul a fost altul: au făcut o auto-comedie, râzând cititorii de ei.

De sigur nu s'au așteptat la o așa întorsătură. Unii dintre cititorii mi-au zis să nu răspund, pentru că mă compromit stând de vorbă cu ei; alții au zis să îi trag în fața justiției pentru inexactități și calomnii; alții au zis să le răspund pe același ton. Părerea mea e însă le dau un răspuns scurt, observând și regula bunel civilități, nu ca ei cari au uitat că sunt preoți și s'au degradat folosind cele mai abjecte și rușinoase vocabular.

Pe aceeași pagină nu eram sigur vizat, ci se adresează într'un articol: și episcopul lor

P. S. Sa Galaction Iordun, căruia „Cu duhul blândeții” și-l tămăduiește ca să corespundă cu semnatarul: „Voanergheș”.

Dar mai trebuie să spun că în momentul în care pe stradă se vindea ziarul, al cărui conținut nu-l cunoșteam, m'am întâlnit cu prim-redactorul Atanasie Bălănescu și i-am spus că am auzit că vor scrie ceva contra mea și i-am rugat să-mi comunice. Dacă ar fi avut delicatețea de conștiință mi-ar fi spus că s'a scris deja. Ceeace nu a făcut.

În acele două articole criticile mele atacă Ministerul de Interne, Ministerul de Culte, Primăria Municipiului Craiova, broșurile mele și pe mine. Criticilor mei le e mare necaz pe mine pentru multe. Le e necaz pentru existența parohiei unite și zic că ei bucuros ar fi servit pe uniți. Noi le răspundem că le mulțumim și-i refuzăm, cum de fapt i-am și refuzat și le mai spunem că nu e tot una acel serviciu și îl rugăm chiar să se ocupe de credincioșii lor spre a-i feri de sectanți și a le da sollicitudinea cerută. Le e necaz și de favorurile legale cuvenite parohiei, voinde ei să se calce legile țării, ceeace nu fac celce sunt puși să le observe. Le necaz și de prietenia care mi-o acordă cei mici și mari, simplii și intelectuali, credincioși de ai mei ori nu, pe stradă. Dar de ce să ataci oare bunăvoința, care e o virtute și nu un defect? Copiii fugeau

și de mine la început, deși nu le-am arătat bastonul pe care nu-l aveam. Acum ei nu mai fug și mă salută respectuos și se bucură dacă stau de vorbă cu ei. Uneori i-am auzit certându-se că aș fi preotul unora și nu al altora, deși nu eram al niciunora. Iată ce face un cuvânt prietenesc cu acei mici ingerși. Altădată fugeau și de mine când mă vedeau, urmând obiceiul; se prindeau de un gard, de un stâlp, de o piatră, de nasture, de curea, de haină, de mâni, îmi treceau calea etc., etc. Dar oare intelectuali de ce discută cu mine în stradă, unde ne întâlnim, spre supărarea preotului neunit care trece gelos pe lângă noi? De ce le e necaz mai ales că stau orlându de vorbă cu credincioșii mei, când așa trebuie să fac?

Le e necaz că sunt consilier municipal și au căutat să împiedece a fi confirmat de d. Ministrul de Interne, ceeace spre rușinarea lor, nu le-a reușit. Ei zic că ei ar trebui să fie mai mulți consilieri decât unul, pentru că în Craiova sunt 50,000 de ortodocși. Nu cunosc, se vede legea, care zice: „câte un membru al clerului celor două biserici naționale”. Le e necaz foc și pe broșurile mele pe care nu le pot „digeră”, și cari totuși se vând. Le e necaz că mă văd la festivitățile naționale și la recepții, unde vorbesc. Ar vrea criticile mele să flu cu transgresorul legilor patriei? Se înșală.

care a vizitat Moscova de Paștile răsăritene din acest an, — colindă satele și așezările din jurul fabricilor, declarându-se față de împotriva aleștilor și a regimului sovietic. La bălcuri organizează citiri din Evanghelle și în intru-urări în cari anunță apropierea judecării din armă și necesitatea ispășirii păcatelor. De autoritățile bolșevice zic că stau sub influința lui Antihrist.

Namitul Dr. Hendrix spune că în Moscova se slujește regulat în 40 biserici și 2 catedrale ortodoxe. Același afirmă că de sărbătorile Paștilor, după toate socotelile, ar fi luat parte la slujbele bisericesti aproape 50.000 de oameni. Dintre cei ce intră în biserici la închinare două treimi sunt bărbați și o treime femei. Chiar și tineretul comzomol, înregimentat în asociații antireligioase, merge la biserică și se supune cultului religios, după cum recunoaște organul bolșevic „Isvestia“. În multe kolhozuri, mai ales în regiunile de nord, membrii acestor asociații, plugărești n'au lucrat de fel în zilele de sărbătoare bisericască. Și când se duc la lucru, își încep munca cerând mila Celui de sus. În districtul Kreteșki țărani au refuzat să înceapă lucrările câmpului până ce preoțimea n'a făcut slujbele tradiționale.

Să nădăjdulm că pârăle de sânge creștin vărsat sub regimul roșu în Sovietia, va fi sămânță din care va răsări nu peste mult o nouă, curată și puternică creștinătate.

Bucurii neuitate

Ridicarea unei biserici, ca și sfințirea ei, mai ales în lumea satelor, sunt evenimente ce se întâmpină în suflete de neșters. Și cercetătorul de mai târziu al înfăptuirilor de azi ale credinței se va bucura, la fel cu noi, de ceea ce va fi dat ochiului său scrutător să vadă: crește mereu numărul sfintelor locașuri închinare Domnului. Avem bucuria de a vesti acum alte 5 consacărți săvârșite de Arhierii noștri.

1. Incepem cu Arhidieceza. În cuprinsul arhidiecezei Blajului s'a făcut târnosirea bisericii din *Voșlobeni* (Ciuc) în zilele de 10—11 Iulie c. Actul stănt l-a săvârșit I. P. S. Mitropolit Alexandru, în sobor de preoți și într-o atmosferă dintre cele mai înălțătoare. Turma credincioasă a ven. părinte Mihail Marieșan

— o adevărată oază românească, ce și-a păstrat graul, portul, datinele și credința într-o mare de strălucire împrejmuțoare și sugrumătoare până bine de curând — a ascultat cu adâncă emoție cuvintele de sfântă învățătură ale ierarhului iubit, așteptat cu banderiu de călăreți, poartă de triumf, buchet de flori și cu lumânări aprinse și ținute cu evlavie, la ușa bisericii, în mâinile alor 50 mălăcuțe bătrâne, cu brăuri pe lână și cu inimă cucernice, minorosite din vremuri de demult. La sosirea în parohie, pâr. mitropolit era însoțit de pâr. Gh. Dănilă și Moldovan, canonic; Augustin Folea, dir. cancelariei mitropolitane; Dr. Sept. Todoran, prof. de teologie; clericul Florea și Târziu (toți dela Blaj); pâr. Artemiu Boer, protopopul Gheorghenilor; d. Dr. Valeriu Oțetea prefect județean, și multă altă lume. La banchetul ce a urmat recepțiilor s'au rostit numeroase toast și s'au spus luminate și binegândite cuvinte. (Pentru St. Părinte și pt. Rege; pentru pâr. Mitropolit; pentru administrație, etc.). Reținem, dintr-o vorbire mai lungă, aproposul omagial al d. *Cicerone Săndulescu*, general dela Corp. Armată, Craiova, pentru biserică noastră: „În numele Armatei aduc, respectuos, felicitări, acestei biserici, pe care s'a clădit credința biruitoare a românismului“; precum și remarcă atât de înțeleaptă a d. *T. Chindea*, dir. lic. din Gheorgheni: „Școala s'a născut în tinda bisericii și este filca acestela...“ — Barem de s'ar ținea seamă de acest mare și mareș adevăr!

2. În eparhia Clujului luna aceasta, până la tichuirea acestor înscelări, P. S. Iuliu a consacrat două biserici: cea din *Baciu*, în zilele de 3—4 Iulie c., și cea din *Poleni*, în 10—11 Iulie c. — Sfințirea bisericii din Baciu, înaltul ierarh, însoțit din Cluj de pâr. Dr. Domide canonic; Dr. Lemény și Silviu Popa, prof. de teologie; Dr. Dunca, prefect județean, și de alții, a săvârșit-o în sobor de preoți din douăsprezece sate (între cari și părintele Trușia, protopopul tract. Ciucea). În cadrul s. liturghii arhieresti P. S. Iuliu a cuminecat mai multe sute de bărbați și femei, ținând și o strălucită cuvântare. După slujba din biserică tot pâr. episcop a sfințit monumentul eroilor, ridicat din dărnicia și la sfaturile credincioșilor pâr. Aug. Lungu. — La *Poleni* trei porți de

triumf; buchete de flori; însuflețire de nedescris la primire, Sâmbătă, ca și a doua zi când, venind și satele din jur, biserica n'a mai încăput mulțimile și P. S. Iuliu a trebuit să slujească, să cuminece sute de credincioși-credincioase și să predice sub cerul liber. La sfârșitul liturghiei marele păstor a primit sărbătorește în turma sa, prin taina botezului, pe dna Maria Abrudan, trecută la s. unire dela religia mozaică. Dela Cluj P. S. Hossu era însoțit de pâr. I. Agârbiceanu; pâr. Septimiu Popa, valorosul literat, fost preot în Polen; pâr. S. Lemény și Silviu Popa, profesori de teologie, apoi pâr. Gh. Rusu dela Huedin, ș. a. ș. a. — Bucuria pâr. Napău și a păstoriișilor săi, cine o poate fereca în slove?

3. Eparhia de Nord, înregistrează și ea o binecuvântare și o consacrare de biserică. Și anume, Duminecă, în 27 Iunie c., pâr. *Ilarie Boroș*, canonic în Balamare, asistat de pâr. Aurel Dragoș, arhidiacon (Satu-Mare) și preoții Tohătan (Vetiș), Cavași (Boghliș) și Petre Rusu din loc, a binecuvântat biserică din *Oar*, o parohie situată numai la 800 pași de granița dinspre Ungaria. Răspunsurile liturgice le-a dat corul „Dr. Vsile Lucaci“ din Satu-Mare, în fața unei asistențe foarte numeroase (veniseră și 100 români din Ungaria). Cu prilejul solemnităților zilei s'au rostit o mulțime de cuvântări ocazionale (vorbesc, între alții: pâr. Boroș, Dragoș; Dr. O. Ardelean, pref. jud.; Bagosi László, preot Romano-catolic, Feher Bertalan, pastor reformat; publicistul maghiar antirevizionist Ferenczy, ș. a., Cuvântul de încheiere l'a avut pâr. Rusu, preotul local care, pentru terminarea s. lăcaș de închinare, și-a pus la contribuție întreg salariul pe trei ani, anticipative.

Noua biserică din *Handalul-Ilvel* a fost consacrată de P. S. Alexandru al Maramureșului la 4 Iulie c. Această casă a Domnului, — cea dintâi în Handal — a fost ridicată și frumos zugrăvită, în răstimp de un an și trei luni, din danile și cu prestațiile de zile de lucru a celor abia patruzeci de familii, câte sunt cu totul familiile de aci, păstorite de pâr. Patriciu Birlea. La sfânta slujbă din cea mai scumpă zi a Handalului a luat parte și pâr. L. Vida, canonic de Balamare; pâr. I. Tarța, protopopul districtual; preotul local, ș. a.

Un preot neunit mi-a și comunicat, prin un credincios de al meu, că mă va pălma în stradă. Bunul meu credincios l-a răspuns: „Și ce crezi, noi credincioșii unde suntem?“ S'a lăsat și cu aceasta inimicului meu declarat, care refuză să vorbească cu mine. El nu știe că alta e atitudinea credincioșilor uniți față de preoții lor. Criticii mei m'au acuzat încă că eu aș scrie contra bisericii ortodoxe. E fals. N'am scris și nu vreau să scriu contra, ci pentru, cu labire și documentat, de preferință din izvoarele bisericii ortodoxe. Vreți ceva mai mult?

Interesant e că nu le reușește și nu le-a reușit nimic în contra mea și aceasta îl face să se aprindă cu atât mai vârtos. Spre rușinarea lor.

II.

Pravoslavnică Mărturisire a lui Petru Movilă, mitropolit în Kiew, (1633—1647), este un catehism ortodox, pe care autorul l-a opus Mărturisirii calvine a patriarhului din Alexandria, și apoi din Constantinopol, Ciril Lucaris. Mitropolitul Petru Movilă intitulase Mărturisirea sa întâi: „*Expunere a credințelor Rușilor*“, aprobată în sinodul din Kiew dela 1640 și care a trimis-o în limba greacă și latină patriarhului Partenie I al Constantinopolei, (1639—1644), spre confirmare. Domnul Moldovei Va-

sile Lupu, (1634—1653), a rugat în o epistolă pe patriarhul Partenie I să convoace un sinod la Iași în care să condamne Mărturisirea patriarhului Ciril Lucaris, ale cărei funeste efecte se simțeau și în țările române. Patriarhul a primit și a trimis delegați patriarhali pe Porfiriu, fost episcop de Nicea, și pe celebrul scriitor Meleștu Sirigul. Delegații ruși au fost: Isaia Trofim, rector al Academiei teologice din Kiew, Ignafiu Xenovici, vestit predicator și arhimandritul Iosif Conovici. Reprezentanții români au fost: Variaam, mitropolitul Moldovei, Eulogiu episcop de Roman, Anastasiu, episcop de Rădăuți și Gheorghe, episcop de Huși. În conciliu (1642) s'a citit epistola sinodică a patriarhului Partenie I care condamna Mărturisirea lui Ciril Lucaris și apoi s'a aprobat *Pravoslavnică Mărturisire* a lui Petru Movilă, care apoi a fost confirmată și de cel patru patriarhi în sinodul din Constantinopol, în 9 Martie 1643.

Prima ediție a *Pravoslavnică Mărturisire* a ieșit la Kiew în 1643, în limba greacă și latină, având titlu: „*Ορθόδοξος ὁμολογία τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς ἀνατολικῆς*“, adică „*Confesiunea ortodoxă a bisericii catolice și apostolice de răsărit*“. A II-a ediție greacă a ieșit la Amsterdam, în 1662, cu același titlu și cu o prefață a patriarhului Nectarie din Ierusalim, (1660—1672) și cu actual de confirmare al celor patru patriarhi în si-

nodul constantinopolitan din Martie 1643. A III-a ediție greacă s'a tipărit tot la Amsterdam, în 1672, cu același titlu și cu o prefață a patriarhului constantinopolitan Dionisie. Cu același titlu au urmat apoi edițiile greco-latine în Leipzig 1695, Leipzig-Frankfurt 1727, și Breslau 1751, toate având: „*κατολικῆς*“.

Prima ediție slavică a fost în 1685 la Moscova, căreia l-au urmat: a II-a la Moscova în 1696, în 1712 la Kiew, în 1715 la Czernigov, în 1722, 1739 și 1740 la Petersburg, în 1743, 1744 și 1769 la Moscova, etc.

Prima ediție românească a *Pravoslavnică Mărturisire* a ieșit la Buzău 1691, publicată de episcopul Mitrofan (după ediția slavică dela Moscova 1685) cu titlul: „*Pravoslavnică mărturisire a săborniceștilor și apostoleștilor bisericii a răsăritului*“. Aceasta a fost apoi reeditată: la București în 1745 sub mitropolitul Neofit, la București în 1798 sub mitropolitul Dosofteu Filitis și în 1827 sub mitropolitul Gregoriu Nemțeanul. Dar avem încă în *România și următoarele ediții grecești*:

Prima la Znağov, în 1699, publicată de mitropolitul Antim Ivireanul, a II-a la București în 1767 publicată de patriarhul Ierusalimului Efrem, a III-a la București în 1828 publicată de Mateiu Băbeanu, a IV-a la Râmnic în 1859 publicată de episcopul Callinic. Toate aceste patru ediții au: „*κατολικῆς*“ = „*catolice*“.

Fie ca mila cerului să se reverse din belsug peste toți câși, cu jertfa și truda lor, au făcut cu putință clădirea, respectiv împodobirea, sfintelor lui Dumnezeu lăcașuri de închinare pomenite și consacrate.

N. Drumeșu

Sărbătoarea secerișului în Chagar (China). Biserica a știut să reia din trecut anumite sărbători păgâne, cărora le-a schimbat semnificația și le-a introdus în ciclul mare al sărbătorilor liturgice; sfînșind astfel, în mod îndrăzneț și prudent în aceeași vreme, obiceiurile popoarelor și servindu-se de ceea ce ar fi putut să fie, și a fost în realitate, o piedecă.

Biserica urmărește această potrivire cu măsură și discreție. În China păgânii au obiceiul de a sărbători „mulțumirea pământului” (slait 'son) și dau în onoarea lunii tot felul de poame și bucate.

La îndemnul Exc. Sale Zanin, delegat apostolic în China, misionarii vicariatului Siwantzé au organizat o sărbătoare de mulțumire pentru recoltă. Membrii Acțiunii Catolice au umblat în toate părțile prin sat și au adunat daruri dela credincioși; chiar și păgânii s'au imblat să dea. Pentru a ridica solemnitatea acestui gest simbolic, care reamintește dăruirea pârgii lui Dumnezeu și arată deplina lui stăpânire asupra omului și a pământului, — s'a făcut o procesiune la Ziua Taturor sfinților (1 Nov.). Înainte de Liturghie copiii de școală, clerul și credincioșii au adus cu procesiune darurile lor la catedrală, unde au fost puse pe două mese mari, la cele 2 părți ale corului. După liturghie episcopul a binecuvântat bucatele și s'a rugat lui Dumnezeu să păstreze roadele recoltate și să dea celor ce au avut parte de ele, ca să petreacă cu bunurile pământului fără a pierde binele vecinic.

După sărbătoare, darurile au fost împărțite la 326 săracl. (sb).

Avion în serviciul misiunilor. Episcopul Breynat a experimentat personal serviciul misionar cu avion, vizitând pe bordul avionului „Sancta Maria”, mai multe localități din Canada de Nord. Câte trăsuri și câte sănii cu câini nu se schimbă dealungul unui drum care, cu avionul, se face în 5 ore! Decât că și cu acesta merge greu, fiind expuși la multe primejdii din cauza frigului și a furtunilor.

Avem însă în România și ediții românești cari au: „catolicești”: ed. Mân. Neamț 1844 și 1864, publicate de episcopul Filaret Scriban cu titlul: „Mărturisirea ortodoxă a apostolescel și catolicescel biserică de răsărit”. Ultima ediție românească, cunoscută de mine, este cea dela Sibiu, din 1877, publicată de Dr. Barbu Constantinescu, care are titlul: „Confesiunea ortodoxă a biserică catolice (sobornicesci) și apostolice a răsăritului”.

În edițiile unde în titlu este „catolică”, la fel este în tot locul în text; în cari este „săbornicească” în titlu, la fel este în text. În ed. Sibiu 1877 aflăm ambii termeni în titlu, în prefață aflăm explicarea că „biserica catolică veche” s'a împărțit în 1054 în apusană și răsăriteană, iar în text aflăm termenul „săbornicească”.

Deci chiar și dacă numai urmărim Pravoslavnică Mărturisire în mod cronologic în edițiile ei, ne convingem că credința fraților neuniți era: „catolică biserică”, substituită apoi cu: „săbornicească biserică” în simbolul de credință, explicat în aceea normă „Pravoslavnică Mărturisire”.

Pr. Dr. Ioan Stanciu

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Lugojului a făcut mai nou următoarele schimbări în clerul eparhial: *Ieronim Hangea* a fost trecut dela Ploscabaia la Petrița; *Jacob Nicolescu* dela Zăbran la Peștenița; *Cornel Nicolescu* dela Silagiu la Drăgășina; *Viorel Șofron* dela Dobrești la Silagiu; *Ioan Stieria*, nouhirotont, a fost numit, provizor, la Boș; *Dr. Petru Suciu* la Sculea-Gătaia și detașat la serviciul central.

Suveranul nostru în străinătate. Plecat din țară la 9 Iulie c. în călătorie neoficială, M. Sa Regele Carol II s'a oprit pentru puțin timp în Viena, asistând la botezul noului născut al arhiducesei Ileana. De aci a trecut la Paris unde în ziua de 14 Iulie c., s'a desfășurat în fața Suveranului nostru și a d. Lebrun, președintele republicii franceze, cea mai grandioasă defilare militară ce a cunoscut Franța dela „Marea defilare a victoriei din 1919.” Regele nostru, care aci e obiectul celor mai entusiaste manifestări de simpatie, va vizita apoi și Belgia, Anglia și Jugoslavia.

Praznic luminat la Lisieux. Pietatea creștină a ridicat Sfintei Tereza celei Mici la Lisieux o basilică uriașă și de o strălucire, bogăție și frumusețe din povești. Această basilică, în care se odihnesc rămășițele pământești ale sfintei, a fost consacrată, în cadre grandioase, Dumineca trecută, de însuși secretarul de stat al Vaticanului, Em. Sa card. *Eugeniu Pacelli*, care de altfel și la Paris și în toate centrele franceze prin cari a trecut, a fost primit cu onoruri într'adevăr regale.

Parohii nou înființate. După cum aflăm din *Stonul Românesc* (10. 7. 37), Ministerul Cultelor și Artelor a aprobat, pentru eparhia Lugojului, înființarea alor trei parohii noi: *Petrița, Sculea și Bucovăț*. — Aceasta din urmă e parohie formată de foști credincioși români ortodocși, trecuți la s. Unire.

Localie. Dumineca viitoare, a cincea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Ioan Moldovan*, canonic metropolitan.

Provincia noastră mitropolitană pentru misiunile externe. Revista „*Misionarul*” din Lugoj, în ultimul său număr are și un elocvent tablou comparativ a colectei misionare pe diecezele române unite din cei din urmă trei ani. Din acest tablou reiese că în cele 5 eparhii ale provinciei noastre bisericești s'au colectat pentru misiunile externe în a. 1934 Lei 165.465 (Blajul și Lugojul nimic); în 1935 Lei 246.975; în 1936 Lei 520.896. Suma aceasta repartizată pe dieceze arată (pentru 1936) Blajul cu 142.717 Lei; Clujul cu 83.667 Lei; Oradea cu 86.762 Lei; Maramureșul cu 170.422 Lei și Lugojul cu 47.328 Lei. — Cifrele de mai sus grăiesc de sine.

Misionar arhitect. Nu de mult a trecut la cele veșnice, în insulele Fidji, păr. *P. Baurdier*, misionarul arhitect. Avea 80 de ani când s'a stins din viață. Întru moahism și apoi la teologie a intrat om în vârstă, în urma morții soției și a copilului său și după ce activase deja ca arhitect. Trimis ca misionar în Oceania s'a distins în curând ca mare meșter într'a construi clădiri în stare să înfrunte cicloanele și intemperiiile acelor ținuturi. Când nu era reclamat de îndatoriri preoțești-misionare, făcea planuri, ori dirija construcții de biserică, școale, spitale, mănăstiri ș. a. A lui e planul și tot dânsul a condus și lucrările de zidire a catedralei din Suva.

Dela universitatea populară „N. Iorga” din Vălenii de munte. Cum am anunțat și noi, cursurile de vară dela Vălenii de Munte țin o lună încheiată: dela 15 Iulie

până la 15 August. Programul acestor cursuri prevede mulțime de conferințe privind cele mai diferite domenii ale cugetării. Câteva nume de conferențieri: I. Agârbiceanu, Dr. C. Angelescu, N. Bănescu, Dr. Bitay, A. C. Cuza, V. Ghidulescu, Artur Gorovei, N. Iorga, Lascarov Moldovan, I. Minea, P. I. Papadopol, P. Sergiescu, Avram P. Todor, și alții mulți. Blajul e reprezentat în acest arcopag al culturii de păr. *Ștefan Manculea*, prof. la liceul de băeți.

Politician călugărit. Mănăstirea benedictină Notre Dame de la Pierre-qui-Vire din Burgundia a fost, în ziua de 19 Mai c., martora unei scene de o rară emotivitate: episcopul Besson al Freiburgului a hirotonisit într'u preot pe *Dr. Ernest Perrier*, fost consilier de stat pe vremuri. A doua zi nouhirotontul a slujit prima sa sf. liturghie în prezența unei mulțimi de prieteni. Partidul popular conservator din Elveția a trimis din acest prilej călduroase felicitări fostului său președinte, acum umil ieromonah aparținând cinului sf. Benedict.

Misionari în Oceania. La 23 Nov. 1936 au plecat din Neapol și la 1 Ian. 1937, au sosit la Sidney, 13 misionari destinați pentru insulele Oceaniei. Ei formau o adevărată Societate a Națiunilor, cum spunea căpitanul vaporului, pentru că erau din toate neamurile: francezi, belgieni, germani, olandezi, englezi, irlandezi... Pe întreg drumul, timp de 40 zile, în fiecare Duminecă au slujit liturghie solemnă, la care au asistat ofițeri, echipajul și majoritatea călătorilor.

Telefonul „Unirii”

G. Gărbău. Ați învățat și ați reținut corect învățătura din liceu. Nu există nici un fel de ordin și nici o opreliște specială. Dacă d. Crainic scrie, în „Unirea” din 2. V. 37, că în România, frații noștri uniți cu Roma, deși Români și creștini, n'au voie să intre măcar într'o biserică ortodoxă, apoi asta e tot atât de adevărat ca și afirmația din titlul articolului pricinat: „Mihail Sadoveanu, gazetar evreu”. Intrarea, chiar și asistarea la unele ceremonii religioase în bisericile ortodoxe, este reglementată și la noi numai de normele generale privitoare la comunicarea în cele sacre cu ne-catolicii. Restricții speciale nu există.

A. București. Așa știam și noi. Îl cunoașteam pe d. Popescu Tudor numai dintr'o parte: ca exponentul „dominanței”. (De aci și unele: „Dominanță”). Trebuie să ne completăm informația. D. Tudor mai are o ipostază: aceea de teolog. Și în acest domeniu, ca și în cel politic-dominant, are păreri cu totul originale și cât se poate de interesante. Citiți, de ex. cele scrise în „Vitorul” bisericesc din 15 Iunie, despre „o problemă importantă și utilă”. Vorbește aci despre „funcția socială a ortodoxiei”, cerând să se studieze și cealaltă: „funcția național-politică a ortodoxiei în națiunea dominantă și în statul român”. Destul că d. Tudor aduce grele învinuiri ortodoxiei. Nu înțelege vremea, cu spiritul ei utilitarist, nu înțelege pe credincioși. Mai mult: „Învățătura creștină, biserica și preoții sunt deviații dela scopul adevărat și lucrarea adevărată a creștinismului, prin greșita îndreptare a ierarhilor cari ei, sunt deținătorii învățăturii”. Grav de tot. Și în ce stă, mă rog, această rătăcire a învățăturii creștine? Iată în ce: Vine mama cu copilul bolnav la preot, care nu știe alta decât să-i citească rugăciuni. Asta-i puțin. Si nu-i creștinesc. Creștinesc este, să ia copilul și pe mama lui, să-i ducă la un doctor bun. În felul acesta „el face creștinism adevărat, adică util”. „Chiar teologic — continuă subtilul reformator — preotul citind rugăciunea pentru mama comite o eroare, pentru că rugăciunea trebuie s'o citească preotul pentru el însuși, cerând lui Dumnezeu să-l lumineze și să-i dăruiască puterea de a vindeca suferința mamei care e de față”. — Așa-i că n'ați știut aceste adevăruri fundamentale? Mărturisim că nici noi. Nu ne mirăm deci că nu le-a știut nici biserica ortodoxă. Spre norocul ei! — Ciudățenia e numai aci: o revistă bisericească publică aceste crâmpee de... nouă dogmatică tudoristo-dominantă!

B. Cluj. Nu cunoaștem chestiunea în toate amănuntele. Atâta numai că s'a născut un foarte grav conflict între arhiepiscopul Sapieha al Cracoviei și guvernul polonez din cauza unor dispozițiuni privitoare la mutarea sicriului mareșalului Piłsudski în panteonul Wawel. Atâta știu — mai exact, atâta pot scrie — gazetele noastre. Dv. însă sunteți în fericita situațiune de a vă putea lămurii deplin. N'aveți decât să vă adresați „Republicii” pravoslavnice din Cluj. Preacucerul Matei știe tot și cunoaște problema în fond. E singurul, de altfel, în toată lumea care a căutat și a aflat motivul ascuns și feros al întregului conflict. Citiți „Renașterea” din 4 Iulie. Într'o însemnare scurtă, anunță triumfătoare vestea acestui „conflict catolic”. Arată că este foarte grav. Și incheie cu următoarea destăinuire senzațională: „Vaticanul a trimis un cardinal la Varșovia spre a încerca aplanarea pașnică. Vom vedea dacă reușește sau nu. În orice caz avem o nouă dovadă de spiritul intolerant și orgolios al Papalității, care tulbură liniștea internă a Statelor naționale”. — Observația e profundă. Trebuie meditată adânc. Adeca: un episcop se ceartă cu guvernul. (Așa cum ar fi, la noi, cazul Gurii de ex. Firește că pentru motive de altă natură decât cele dela Chișinău. Ceva mai „catolice”). Vaticanul încearcă aplanarea pașnică. Prin urmare: Papalitatea e de vină! — Clar ca lumina! „În orice caz, o nouă dovadă de spiritul... deștept, profund, logic și superior al dlui Matei dela Cluj. Bravo ție, dreptmăritoare glagorie!

Mulțumită

Nemângălată familie aduce pe aceasta cale calde mulțumiri și își exprimă totodată și cea mai adâncă recunoștință tuturor acelor care prin prezența lor, prin florile trimise ori prin scris, au luat parte la crunta lovitură, ce au primit prin moartea iubitelor lor *Ica Dr. Bălașu n. Novac*, în veci de neuitată amintire.

Sebeș—Blaj.

Dr. Bălașu, medic și familia Novac

Liceul român unit de băieți Sf. Vasile cel Mare — Blaj

Nr. 1272—1937.

Aviz școlar

1. Primirea în liceu se face în baza unei cereri care se va adresa Direcțiunii liceului până în ziua de *31 August*. Cererea trebuie să fie timbrată cu 8 Lei și 1 Leu de aviație. Cererile de înscriere, cari nu vor fi timbrate, ori nu vor fi prezente la termen, nu se vor lua în considerare.

Cereri de înscriere trebuie să înainteze și elevii cari au mai frecventat școala noastră.

Elevii cari cer pentru primădată înscrierea la liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte: a) *Certificat de studii* dela școala unde au urmat anul trecut; b) *act de botez* dela preot; c) *extras de naștere* dela matriculantul civil; d) *certificat de revaccinare*; e) *act de cetățenie*.

Elevii cari au urmat în anul trecut la Liceul nostru vor alătura la cerere numai *Avizul școlar*.

Cererile cari nu vor avea toate documentele cerute de regulament și specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii cari cer primirea în clasa I vor face *examen de admitere*. Examenul constă din probe scrise și orale la I. română și o lucrare scrisă la matematică, din materiile cl. IV primare. Taxa examenului este 80 Lei.

În cl. I. vor fi înscriși numai elevi cari la 1 Septembrie a anului curent au vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și cel mult 13 ani.

Elevii *corigenți* vor înainta cerere de admitere la examenul de corigență. După trecerea examenului de corigență vor înainta cerere de înscriere în liceu.

Elevii *repetenți* vor cere înscrierea în liceu tot până în ziua de 31 August, plătiind și o taxă specială de 500 Lei. Tot până la această dată se vor înainta și

Cererile de înscriere la *examenul de admitere în cl. V*, precum și cererile de înscriere la *examenul de bacalaureat*, sesiunea de toamnă. Taxa examenului de admitere în cl. V este 150 Lei.

Examenele de admitere în cl. I. se vor ține în 2 Septembrie; examenul de corigență, integrale și de diferență în 3 și 4 Septembrie; examenul de admitere în cl. V în 5 și 6 Septembrie; examenul de bacalaureat începe în 25 Septembrie.

Înscrierea definitivă și plătierea taxelor se face în 7 și 8 Septembrie.

2. Taxele de înscriere sunt:

a) *curs inferior*, cl. I—IV: înscriere 225 Lei; taxă de construcție 200 Lei; taxă de frecvență 1000 Lei. Total 1425 Lei.

b) *curs superior*, cl. V—VIII: înscriere 225 Lei; taxă de construcție 300 Lei; taxă de frecvență 1200 Lei. Total 1725 Lei.

Pe lângă acestea taxe, fiecare elev va mai

plăti și o taxă specială de 50 Lei, pentru Fondul de construcție al Inspectoratului.

Taxele de înscriere, construcție, inspectorat și jumătate din taxa de frecvență se plătesc odată, la înscriere. Rata II din taxa de frecvență se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1937.

Elevii de altă confesiune plătesc taxe duble. Elevii cari au urmat în anul trecut la liceul nostru și au restanță de taxă școlară, nu vor fi înscriși numai după ce vor achita Cassei Liceului toată restanța.

3. Toți elevii sunt obligați să poarte uniformă școlară, având pe brațul stâng brodat pe o bucată de stofă, formă de pătrat, în culoare albastră, de dimensiunea 5/5 cm., inițialele Școlii și numărul de ordine. Elevii din clasele VII și VIII, în baza ordinului ministerial Nr. 69638/1936 sunt obligați să poarte uniformă de premilitar, cu inițialele Școlii și numărul de ordine, cusute pe brațul stâng, ca și la elevii din celelalte clase.

4. Pentru primirea în Internat se face cerere specială, adresată Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj până la 10 August. Condițiunile de primire în Internat se publică separat.

5. Căvartire în oraș nu se pot angaja fără aprobarea Direcțiunii.

6. Cursurile încep în dimineața zilei de 9 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea

Internatul „Vancean“ de băieți — Blaj

Concurs

de primire în Internatul „Vancean“ de băieți

Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4555—1937, publică concurs de primire pe anul școlar 1937—1938 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de *15 August 1937*, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxele pe anul școlar 1937—1938, sunt următoarele:

- a) Taxa de înscriere . . . . . 500 lei.
- b) „ „ „ pentru elevii noi 700 „
- c) „ de întreținere . . . . . 9000 „

Taxa de întreținere se va putea plăti în 3 rate și anume: la începutul anului școlar: 3000 lei, 3000 lei la 1 Ianuarie 1938, iar 3000 lei la 1 Aprilie 1938. În cazul când în decursul anului școlar prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Nici un elev nu se va putea instala la Internat la începutul anului școlar dacă nu va achita în ziua de primire *rata I-a întreagă*. Rectoratul va putea îngădui o amânare de plată a ratelor a II-a și a III-a, până la 1 Februarie sau până la 1 Mai.

3. Fiecare rată trebuie plătită în întregime, chiar în cazul când elevul s'ar retrage sau ar fi eliminat în cursul trimestrului.

4. Trusoul necesar se compune din: 1 saltea (sac de pae) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perne și 4 fețe de perne; 1 fol sau plapomă și 2 fețe de plapomă; 2 lepedee albe de geolgiu de mărime 180 × 140 cm. pentru acoperirea patului; 1 palton de iarnă; 2 rânduri de haine; 6 cămăși de zi, 3 cămăși de noapte; 6 ismene; 1 pereche pantaloni de baie de culoare închisă; 4 servete de masă; 4 ștergare; 6 perechi de ciorapi; 10 batiste; 2 perechi de ghete bune; 1 pereche de pantofi de noapte; 1 inel pentru servet; 1 perie de haine; 1 perie de cap; 1 pieptene; 2 perii de ghete. Pe toate rufe și vesmintele cari se dau la spălat se va

coase numărul ce se va indica în rezoluția de primire. Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu.

5. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire că vor împlini exact aceste condițiuni. Pentru toți elevii se va arăta în petiție: a) *în care clasă liceală* au să între ca elevi ordinari; b) dacă sunt *corigenți* sau *repetenți*; c) la care *confesiune* aparțin; d) *situația socială* a părinților: preoți, învățători, funcționari, agricultori, etc.

6. Iar elevii din cl. VIII-a, vor face o declarație în scris, prin care ei înșiși se vor angaja a se supune *întru toate* regulamentului comun al Interatului până la sfârșitul anului școlar.

7. La cerere se va alătura și câte *un plic timbrat (recomandat)* purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspuns de urgență.

8. Cererile se adresează Preaveneratului Consistor, dar se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 12 Iulie 1937.

Rectoratul

Concurs

pentru complectarea catedrelor a) de Teologie Dogmatică și b) de Liturgică și știința Cultului divin, la Academia de Teologie

Pentru complectarea catedrei de *Teologie dogmatică fundamentală și specială* dela Academia noastră de Teologie, vacantă de drept și de fapt și provăzută de o camdată cu suplinitor — precum și a catedrei de *Liturgică și știința Cultului Divin*, la același Academie provăzută până acum cu profesori auxiliari, publicăm concurs, cu termenul de 15 Septembrie a. c.

Pentru orientarea celor ce s'ar interesa de aceste catedre, reproducem următoarele dispozițiuni din „Regulamentul Academiei de Teologie „Sf. treime“ din Blaj“, aprobat și promulgat din ședința consistorială dela 18 Februarie 1933, sub No. 1000/933.

Art. 17. Profesorii se numesc de către Ordinariat, de regulă dintre preoții arhidiecezani, doctori în teologie, distinși în știință și virtute, de preferință celibi, cu oarecare practică pastorală.

Namirea titularilor se face prin concurs: mai întâi cu titlu provizoriu, iar după trei ani, în temeiul unei lucrări de abilitare, judecată favorabil din partea unei comisii de profesori numită de către Ordinariat, cu titlu definitiv...

Art. 19. Candidații doritori de-a ocupa o catedră dată în concurs:

a) Vor face cerere în scris Ordinariatului, alăturând, sub sancțiunea excluderii dela concurs:

- a) Diplomele și certificatele de studii ce posedă;
- β) Lucrările publicate până la această dată, în dublu exemplar;
- γ) Un curriculum vitae.

b) Se vor prezenta personal la Rectorat pe data fixată în condițiunile concursului, pentru a ține o prelegere academică publică, din știința teologică respectivă, tema căreia se va indica de către Ordinariat cu 24 ore înainte.

Candidații doritori de-a ocupa aceste catedre se vor conforma întru toate acestor dispozițiuni.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 6 Iulie 1937.

Școala Normală Română unită de învățatori, Blaj

Nr. 1058—1937.

AVIZ

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții la școala normală

1. In clasa I sunt vacante 20 burse de câte 4.000 lei, 10 semiburse de câte 2.000 lei și 10 solve. Se primesc în această clasă absolvenții de patru clase primare, în vârstă de cel mult 13 ani impliniți. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii cel mai târziu până în seara zilei de 31 August. La cererea legal timbrată, semnata de părintele sau tutorul elevului, se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; 3. Act de vaccină; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se facă dovadă că elevul e fiu de cetățean român; 6. Certificat comunal prin care să se arate numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, precum și averea părinților.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 7 Septembrie, la ora 8 dimineața. Examenul se face din l. română, aritmetică, istoria Românilor și geografia României, după programa clasei a patra primară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieți deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. In clasele II, III și IV se primesc și elevii dela licee sau gimnazii, dacă au media anuală cel puțin 7.

4. In clasele II—VIII se primesc, în limita locurilor vacante, și elevii dela alte școli normale, însă numai prin transferare aprobată de On. Minister.

5. Toți elevii vor fi interni. Externi pot fi numai elevii din localitate, cu aprobare specială din partea Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc. Fiecare elev va aduce de acasă următoarele efecte: 1 saltea de paie sau de lână, 1 perină, 1 pătură groasă sau o plapomă, 4 ceareeafuri (2 pentru saltea și 2 pentru pătură sau plapomă), 2 fețe de perină, 1 acoperitoare pentru pat, 4 cămăși, 4 perechi izmene, 2 cămăși de noapte, 4 ștergare, 2 servete, 6 batiste, 4 perechi ciorapi, 2 perechi de ghete, perii de haine și de ghete, piaptân și perie de dinți. Toți elevii vor purta uniformă. Sunt scutiți de purtarea uniformei numai elevii cari poartă costum țărănesc.

6. Taxa școlară pentru clasele I—IV face 875 lei, iar pentru clasele V—VIII 1175 lei, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și la 8 Ianuarie. Fiecare elev va mai plăti, la înscriere, o taxă de 50 lei pentru fondul de construcție al Inspectoratului școlar din Cluj.

7. Taxa Internatului este de 8.000 lei, cari se vor plăti în 3 rate: 3000 lei la înscriere, 3000 la 8 Ianuarie, iar 2000 la 1 Aprilie.

Bursierii plătesc 4000 lei, din care 3000 la înscriere, iar 1000 la 8 Ianuarie.

Semibursierii vor plăti 6000 lei, în două rate de câte 3000 lei, la înscriere și la 8 Ianuarie.

Elevii cari intră pentru prima dată în internat, vor mai plăti la înscriere o taxă de 100 lei pentru tacâmuri.

8. Inscrierile se fac în zilele de 7 și 8 Septembrie. Cursurile încep în 9 Septembrie, ora 8.

9. Examenul de corigență se vor face în 5—6 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 lei de fiecare materie.

Examenul integral pentru elevii rămași neclasificați în Iunie, se face în 6 Septembrie.

10. Absolvenții clasei IV, cari au fost res-

pinși în sesiunea din Iunie la examenul de admitere în clasa V, vor face acest examen în zilele de 6—8 Septembrie.

Blaj, 16 Iulie 1937.

DIRECȚIUNEA

Gimnaziul Industrial Român Unit, „Sf. Iosif” Blaj

Nr. 343—1937

Aviz școlar

Pentru anul școlar 1937—38 dăm publicității următoarele:

Gimnaziul industrial are 4 clase. Absolvenții clasei a 4-a pot trece în clasa 5-a a unui liceu industrial. Elevii cari doresc a se înscrie în cl. I trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să aibă etatea între 11—15 ani, să fie absolvent de cel puțin 4 clase primare. Dispensă de vârstă până la 6 luni în minus sau de 2 ani în plus poate fi acordată numai de Minister. Cererile de înscriere timbrate legal se vor înainta către Direcțiunea școlii până la 31 Aug. însoțite de următoarele acte: 1. Certificat școlar; 2. Act de cetățenie; 3. Extractul de naștere și 4. Buletin de revaccinare. La intrarea în școală toți elevii vor fi supuși unei vizite medicale.

Prin cererea de înscriere reprezentantul legal al elevului trebuie să-și ia angajamentul de a se supune legilor regulamentelor și programelor școlare etc... etc. (Art. 20 din regulament). În cazul când reprezentatul legal al elevului își va călca acest angajament, directorul împreună cu conferința diriginților va putea să elimine pe elev din școală.

Examenul de corigență se ține la 1—3 Septembrie pentru toate clasele.

În cazul când numărul candidaților prezentați la înscriere (în cl. I-a) va fi mai mare decât cel al locurilor disponibile, înscrierile se vor face pe baza unui examen de admitere, care se va ține la 4—7 Septembrie. Examenul de admitere constă:

a) Din două probe scrise. Cea dintâi va fi din limba română, cuprinzând aproximativ 15 rânduri dictate dintr'o carte de citire pentru cl. IV-a primară la care se vor aprecia scrisul, ortografia și punctuația. A doua va fi o problemă de aritmetică de forța clasei IV-a primare.

b) Dintr'o probă orală de citire, cu întrebări asupra cuprinsului și asupra cunoștințelor gramaticale cu aplicațiuni la textul citit.

Școala are 2 secții: tâmplărie și lăcătușerie-mecanică.

Elevii cari doresc a se înscrie în cl. II—IV vor înainta cerere până la 25 Aug. c.

Absolvenții cursului primar compect (de 7 clase) pot fi admiși în cl. III a unui gimnaziu industrial însă numai în urma trecerii unui examen de diferență teoretic și practic. Examenul teoretic va fi trecut la limba germană, geometrie, fizico-chimice, desennul geometric și desennul de proiecțiuni după programa din clasele I și II ale gimnaziului industrial. Examenul practic constă din executarea unei lucrări practice cu subiectul din programa clasei II a gimnaziului industrial (Art. 111 din regulament).

Elevii primilor doi ani ai gimnaziului industrial pot trece dela specialitatea la care s'au înscris la altă specialitate pe baza unui examen de diferență. Acest examen se ține la 1—3 Sept. (art. 112 din regulament).

Elevii cari au terminat clasa I sau cl. II a unui gimnaziu teoretic, agricol, comercial, seminarial sau a unei școli normale, pot trece

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

în clasa următoare a unui gimnaziu industrial pe baza unui examen de diferență teoretic și practic. Acest examen se ține la 1—3 Sept. (art. 113 din regulament). Examenul este la fel cu acela arătat la art. 111 din regulament.

Pentru anul școlar 1937—38 s'au stabilit următoarele taxe:

1. Taxa de înscriere 800 lei anual și se plătește integral la înscriere în școală.

2. Taxa specială pentru elevii dela lăcătușerie-mec. 1000 lei anual și se plătește la Crăciun, sau cel mai târziu la 8 Ianuarie 1938.

3. Taxa de întreținere în internat 5000 lei anual și se plătește în 3 rate: la înscriere 1700 lei, la Crăciun 1700 lei și la 1 Aprilie 1600 lei.

4. Taxa de construcție pt. Inspectoratul Regional școlar 50 lei anual de fiecare elev.

5. Taxa de repetență (pentru elevii repetenți) 500 lei anual și se plătește la înscrierea în școală.

6. Taxa examenului de corigență 100 lei de obiect.

Reduceri de taxe se acordă elevilor săraci și meritoși dar mai ales părinților cari au merite pentru prosperitatea morală și materială a Institutelor din Blaj. Elevii cari se bucură de reduceri de taxe sunt obligați a restitui toate reducerile acordate dacă părăsesc școala înainte de absolvire. —

Blaj, la 5 Iulie 1937.

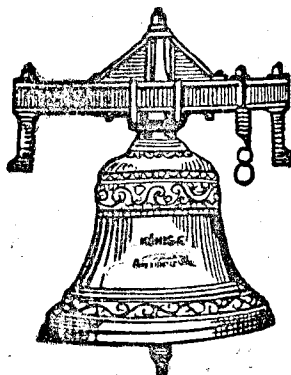
Direcțiunea

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

post

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă